

Názov predmetu	KURZ NA OCHRANU ŽIVOTA A ZDRAVIA
Časový rozsah výučby	Formou kurzu - 3 dni po 6 vyuč. hodín Spolu : 18 vyučovacích hodín
Ročník	tretí
Kód a názov študijného odboru	2679 K mechanik mechatronik
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Povinné učivo „Ochrana života a zdravia“ (OŽZ) sa v stredných školách realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení a kurzu. Aplikuje sa v ňom učivo, ktoré bolo v minulosti súčasťou ochrany človeka a prírody (OČP). Z jeho obsahu bola vyčlenená ochrana prírody a dopravná výchova do samostatných oblastí štátneho vzdelávacieho programu. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Obsah tvoria vhodne zostavené tematické celky v nasledujúcich blokoch:

Aktuálne problémy ľudstva a ich riešenie
Zdravotná príprava
Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana
Pohyb a pobyt v prírode
Technické činnosti a šport

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom v nadväznosti na vedomosti a zručnosti získané v nižšom sekundárnom vzdelávaní, poskytuje žiakovi potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítenia,
- odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v seba ochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách záťažových situácií,
- fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Prehľad kľúčových kompetencií

Vo vyučovacom predmete telesná výchova využívame pre utváranie a rozvoj nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakovi umožňujú:

Schopnosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote:

- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností

Na základe rozhodnutia predmetových komisií budeme v rámci tohto školského vzdelávacieho programu rozvíjať nasledovnú kompetenciu:

Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote:

- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva a konanie.

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú individuálne, medziľudské aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote v prípadoch riešenia konfliktov. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí.

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy, postupy a formy vyučovania:

Metódy: ukážka s výkladom, vysvetľovania, práca s textom, samostatná praktická činnosť, prezentácia, diskusia a riešenia problémových úloh.

Postupy: dedukcie, indukcie, porovnávanie, zovšeobecnenia a systematizovania.

Formy: Vyučovacia jednotka hodinového typu.

UČEBNÉ ZDROJE

Odborná literatúra: Zbierky zákonov SR, metodické listy, časopis CO,

Jan Janus: Príručný atlas prvej pomoci,

Pravidlá cestnej premávky,

J. Bobek a kol. : Ochrana pred zbraňami hromadného ničenia,

Jirí Žižka : Poradové cvičenia,

J. Fecl Učebnice brannej výchovy pre stredné školy

Didaktická technika: DVD a videorekordér, meotar, dataprojektor s notebookom

Ďalšie zdroje: internet a knižnica

HODNOTENIE

Hodnotenie vedomostí a zručností žiakov z učiva nie je unifikované a nie je predpísaná ani ich klasifikácia. Zjednotenie požiadaviek na výkony žiakov preto predstavujú vzdelávacie štandardy. Štandardy pre stredné školy patria k základným pedagogickým dokumentom, ktoré sa spolu s ostatnými dokumentmi učiva ochrany života a zdravia používajú na riadenie pedagogického procesu. Nadväzujú na učebné osnovy v ktorých je vymedzený obsah základného učiva v tematických celkoch, ktoré tvorí obsahový štandard. V zmysle kvantitatívnom sa jedná o minimum vedomostí a zručností. Ich hodnotenie je v kategóriách **splnil - nesplnil** Ich overovanie by sa realizuje na záver štvrtého účelového cvičenia a pred ukončením kurzu na ochranu života a zdravia.

BEZPEČNOSTNÉ OPATRENIA PRI ÚČELOVÝCH CVIČENIACH A PRI KURZE NA OCHRANU ŽIVOTA A ZDRAVIA

1. Za organizáciu ochrany a bezpečnosti pri uskutočňovaní účelového cvičenia a KOŽAZ zodpovedá vedúci účelového cvičenia, ktorý je povinný:
 - zabezpečiť označenie priestoru cvičenia a poriadkovú službu v nebezpečných miestach, označenie a ohraničenie nebezpečných prechodov a miest,
 - označiť miesta imitácie činností a zaistiť bezpečnosť pri označení jednotlivých situácií,
 - udržiavať poriadok pri činnosti cvičiacich značkárov,
 - spracovať pokyny pre bezpečnostné opatrenia pri cvičení v závislosti od miestnych podmienok, aby sa nimi oboznámili všetci účastníci cvičenia,
 - kontrolovať osobne a prostredníctvom poverených zástupcov a pomocníkov dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas cvičenia.

2. Za dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas účelového cvičenia a KOŽAZ sú zodpovední vedúci na jednotlivých pracoviskách, ktorí sú povinní:
 - oboznámiť žiakov so stanovenými bezpečnostnými opatreniami,
 - oboznámiť cvičiacich s nebezpečnými miestami a označiť ich,
 - kontrolovať dodržiavanie bezpečnostných opatrení, najmä počas imitácie a praktickej činnosti.

3. Počas účelového cvičenia a KOŽAZ je zakázané:
 - prevážať imitačné prostriedky spoločne s osobami,
 - používať nesprávnu alebo poškodenú techniku a dopravné prostriedky,
 - pohybovať sa a zdržiavať sa v miestach presunov a činnosti techniky,
 - používať rádiostanice bližšie ako 100 m od vedenia vysokého napätia, pracovať s nimi bez uzemnenia,
 - používať nesprávne a poškodené imitačné prostriedky alebo ich improvizáciu,
 - rozmiestňovať značkárov v miestach nebezpečnej imitácie,
 - používať zápalné a dymové prostriedky bližšie ako 50 m od osôb a ľahko zápalných látok (materiálov), dymové prostriedky nepoužívať menej ako 200 m od obydľia a komunikácií,
 - uskutočňovať cvičné výbuchy v obytných miestach a na vodných plochách,
 - zbierať nepoužitú - nevybuchnutú imitačnú techniku a demontovať ich,
 - vykonávať činnosť v zadymených priestoroch bez ochranných pomôcok a zaistenia inou osobou,
 - dotýkať sa vodičov elektrickej energie a vodivých kovových predmetov bez preverenia ich odpojenia od elektrickej energie,
 - pohybovať sa v nebezpečných miestach,
 - vykonávať zemné práce bez súhlasu príslušných územných správnych orgánov,
 - rozkladať oheň v lesných porastoch a na miestach s možnosťou vzniku požiaru,
 - piť vodu z nepreverených vodných zdrojov.

4. Na zaistenie bezpečnosti sa musia dodržiavať tieto špecifické opatrenia
 - dodržiavať stanovené bezpečnostné opatrenia pre činnosť v príslušnom objekte (mieste),
 - pri činnosti v rámci účelového cvičenia zabezpečiť jednotlivé miesta proti poškodeniu,
 - zabrániť prípadnému narušeniu inžinierskych sietí a technologických zariadení výrobného procesu,
 - uskutočniť prieskum predpokladaných miest cvičenia,
 - priestory činnosti označiť stanovenými značkami (tabuľkami),
 - nedovoliť prekročenie pobytu a práce v ochranných maskách a iných ochranných prostriedkoch.

ROČNÍK: TRETÍ

ROZPIS UČIVA : Kurz na ochrana života a zdravia				Formou kurzu - 3 dni po 6 vyuč. hodín Spolu : 18 vyučovacích hodín		
Názov tematického celku Témy	Poč. Hod.	Medzipredmetové vzťahy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kompetencie žiaka	Metódy hodnotenia	Prostriedky hodnotenia
TEORETICKÁ PRÍPRAVA	2		Žiak má:	Žiak:		
<p>v nadväznosti na vedomosti žiakov z vyučovania a účelových cvičení rozširuje ich informácie o:</p> <ul style="list-style-type: none"> právných normách, ktoré upravujú povinnosti prípravy občanov Slovenskej republiky na ochranu ich života a zdravia, orgánoch a organizáciách podieľajúcich sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchovy občanov, medzinárodných dohodách a organizáciách humanitárneho zamerania, organizácii a úlohách civilnej ochrany SR, najnovších poznatkoch zo zdravotvedy, technických športoch a sebaobrane, právnych podmienkach vlastníctva a použitia zbrane a iných prostriedkov sebaobrany. 	1	Občianska náuka istina základných práv a slobôd, Charta OSN, Dohody o ľudských právach, Deklarácie VZ OSN (Deklarácia práv dieťaťa, Deklarácia o práve národov na mier a ďalšie), obrana Slovenskej republiky (Zákon o obrane, Branný zákon, Zákon NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, Zákon o civilnej službe),	<p>ovládať základné právne normy na ochranu života a zdravia občanov SR</p> <p>Pozná orgány a organizácie podieľajúce sa na brannej, ekologickej a humanitárnej výchovy občanov</p> <p>medzinárodné dohody a organizácie humanitárneho zamerania</p> <p>organizácii a úlohách civilnej ochrany SR,</p> <p>najnovšie poznatky zo zdravotvedy,</p> <p>druhy technických športoch a sebaobrane, právnych podmienkach vlastníctva a použitia zbrane a iných prostriedkov sebaobrany.</p>	<p>Správne chápe demokraciu a je spôsobilý byť demokratickým občanom</p> <p>tvorivo rieši problémy využíva informačné technológie v súvislosti s ochranou života a zdravia</p> <p>vyjadruje sa k aktuálnym udalostiam vo svete a má svoj názor na udalosti</p>	slovné hodnotenie	<p>Teoretické prevedenie</p> <p>Krátky písomný test</p>
Zdravotná príprava	5		Žiak má:	Žiak:		
<p>Praktický výcvik zo zdravotnej prípravy je z učiva, ktoré nadväzuje na účelové cvičenia a dopĺňa ho a z učiva, ktoré je potrebné precvičiť s cieľom zdokonalenia sa žiakov v poskytovaní prvej pomoci:</p> <ul style="list-style-type: none"> poskytovanie prvej pomoci pri úpaloch, uštipnutiach hadom, popáleninách a priestreloch, zhotovenie improvizovaných nosidiel 	1		<p>ovládať základy prvej pomoci, pri poruchách pohybovej sústavy pri úpaloch,</p> <p>Pozná pomocné a improvizované prostriedky</p>	<p>osvojil základy prvej pomoci, naučil sa poskytovať prvú pomoc osobám poranených na pohybovej sústave, pri úpaloch, popáleninách a priestreloch</p> <p>Vie zhotoviť improvizované prostriedky</p>	slovné hodnotenie	Praktické prevedenie
	1				Splnil - nesplnil	

<ul style="list-style-type: none"> poradie naliehavosti ošetrenia zranených osôb, umelé dýchanie, kriesenie, stabilizovaná poloha, poleptania chemickými látkami, otravy a omrzliny. <p>- Praktické ukážky ošetrenia vybraného druhu poranenia</p>	1 2	Biológia Stavba tela – kosti, svaly, nervový systém, srdce cievny systém	Poradie životne dôležitých funkcií človeka	Vie vybrať v akom poradí podľa naliehavosti pristúpi k ošetreniu zranených Prakticky predviesť ukážku ošetrenia vybraného druhu poranenia	Splnil - nespľnil	
Pohyb a pobyt v prírode a jej ochrana	5		Žiak má:	Žiak:		
komplex činností spojených s vybudovaním stanového tábora: <ul style="list-style-type: none"> Založenie malého táborového ohňa Príprava stravy - opekanie na ohni vybudovaním trate na pochod podľa azimutu preteky na vybudovaných tratiach podľa pravidiel - časový limit – presnosť pochodu vyčistenie prírodného prostredia od odpadkov 	1 1 1 1 1	Geografia Ochrana životného prostredia a pobyt v prírode	Zakladať táborový oheň Pripraviť jednoduché jedlá na ohni Odmerať vzdialenosť medzi dvoma danými bodmi na mape. Čo je azimut a ako ho meriame? Praktická ukážka v pretekoch Beh podľa azimutu Ochrana životného prostredia	Orientovať sa pomocou buzoly. Určiť stanovište svojej školy na mape. Určiť hlavné a vedľajšie svetové strany pomocou buzoly. Urobiť jednoduchý náčrt z okolia školy. Vyhotovil náčrt pochodovej osy Škodlivosť odpadkov na prírodné prostredie	slovné hodnotenie Splnil - nespľnil	Praktické prevedenie
Riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana	4		Žiak má:	Žiak:		
Precvičovanie činnosti pri: <ul style="list-style-type: none"> Požiarí a Nahlásení o uložení bomby v budove Havárií nebezpečnej otravnej látky Radiačná havária AE Jaslovské Bohunice 	1 1 1	Fyzika Termodynamika Vlnenie Elektrina a magnetizmus Optika Jadrová fyzika Chémia Chemické prvky a ich zlúčeniny	Vysvetliť pojmy <i>mimoriadna situácia</i> a <i>mimoriadna udalosť</i> . Objasniť pojmy civilnej ochrany <i>ukrytie</i> a <i>evakuácia</i> . Uviesť, akým spôsobom sa žiaci dozvedia o evakuácii? Ktoré sú nevyhnutné opatrenia pri úniku nebezpečných látok? Vymenovať varovné signály <i>všeobecné ohrozenie</i> a <i>vzdušný poplach</i> . Aký signál znamená ukončenie	Ovláda vymenovať druhy zbraní hromadného ničenia. Aké sú druhy jadrových zbraní a ako sa určuje ich kaliber? Ako sa chránime pred účinkami prenikavej radiácie a svetelným žiarením? Ako delíme otravné látky podľa škodlivých účinkov? Ako sa chránime pred účinkami otravných látok? Ktoré zápalné bojové prostriedky poznáme?	slovné hodnotenie	Praktické prevedenie

		Organická ch.	ohrozenia? Typy úkrytov	Aký je postup pri hasení požiarov týmito prostriedkami? Čo sú to požiarne poplachové smernice a aký majú obsah na vašej škole? Vymenovať improvizované hasiace prostriedky a uviesť príklady ručných hasiacich prístrojov.	Splnil - nesplnil	
- Praktické vykonanie evakuácie žiakov pri mimoriadnej situácie mimo budovy školy a do jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne	1		Ovládať kedy a za akých okolností sa vykonávajú evakuácie	Organizovane a bezpečne zvládnutie presunu	Plnenie časového limitu	Praktické prevedenie
Technická a športová činnosť	2		Žiak má:	Žiak:		
- Návčik - Strelba zo vzduchovky - na konci preteky v strelbe zo vzduchovky na terč z 10 metrov	1 1	Fyzika Balistická krivka	Poznať hlavné časti vzduchovky Slávia 621	Bezpečne a technicky správne ovláda strelbu zo vzduchovky	Poradie pretekov	Praktické prevedenie